

Висновки. Сучасні проблеми в підготовці лікарів-урологів пов'язані з недостатністю часу на циклі урології під час навчання на додипломному етапі та з певною недосконалістю навчальної програми підготовки лікарів на післядипломному етапі; неможливістю протягом терміну навчання в інтернатурі досконало оволодіти всім спектром оперативних втручань і практичних навичок, передбачених навчальною програмою. Заходами, спрямованими на зменшення негативних наслідків зазначених проблем, є концентрація основних зусиль під час підготовки на вивченні основних урологічних хвороб та опанування лікарями-інтернами хірургічних навичок у мінімально необхідному обсязі, застосування стимуляційних моделей. Також удосконалення традиційних навчальних технологій дозволяє оптимізувати навчальний процес і поліпшує якість практичної підготовки лікарів у післядипломній освіті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аляев Ю. Г. Новые модели профессионального образования урологов [Электронный ресурс] / Ю. Г. Аляев, Е. А. Безруков ; Клиника урологии им. Р. М. Фронштейна Первого МГМУ им. И. М. Сеченова. – Режим доступа : <http://uro-andro.ru/articles/novve-modeli-professionalnogo-obrazovaniva-urologov> (Дата обращения: 02.05.2018).
2. Бутвиловский А. В. Развитие профессионального врачебного мышления / А. В. Бутвиловский, Е. А. Кармалькова, В. Э. Бутвиловский, И. С. Кармалькова // Медицинский журнал (Республики Беларусь). – 2013. – № 2. – С. 157 – 158.
3. Дидактические аспекты контроля знаний врачей-интернов / Р. И. Ивахненко, М. А. Власенко, М. А. Кочуева, О. А. Чучелина // Актуальні питання післядипломної освіти в Україні: метод. учб. конф., присвячена 80-й річниці ХМАПО. – Харків, 2003. – С. 125.
4. Инновационные технологии в формировании профессиональной компетенции врача акушер-гинеколога [Электронный ресурс] / В. А. Кулавский, Ф. Л. Хайруллина, С. Ф. Насырова [и др.] // Клиническая и экспериментальная хирургия: Электронный научно-практический журнал JECS.RU. – Режим доступа : <http://jecrs.ru/view/300/> (Дата обращения: 02.05.2018).
5. Міцність знань студентів – невід'ємна умова успішності подальшої професійної діяльності / М. І. Тарапата, П. Я. Кравцов, Б. Г. Попов [та ін.] // Матеріали науково-практичної конференції “Самостійна робота студентів вищих навчальних закладів : досвід, проблеми та перспективи”, 20–21 квітня 2004 р.– Харків, 2004. – С. 147–148.
6. Современные аспекты преподавания урологии студентам международного медицинского факультета Донецкого национального медицинского университета [Электронный ресурс] / А. Г. Кривобок, С. Н. Шамраев, Ю. А. Виненцов, С. А. Сохин // Global international scientific analytical project. – Режим доступа : <http://gisap.eu/ru/node/1639> (Дата обращения: 02.05.2018).
7. Чепуров А. К. Российская система вузовского и последипломного образования по урологии: нужны ли перемены? / А. К. Чепуров, Е. А. Пронкин, А. В. Макаrenchенко // Андрология и генитальная хирургия. – 2014. – № 4. – С. 54 – 57.

УДК 378.147+614.253.4

*Селіхова Л. Г., Лавренко А. В., Борзих О. А.,
Дігтяр Н. І., Герасименко Н. Д., Кайдашев І. П.*

**ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м.Полтава
УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС
ГУМАНІТАРНОЇ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ, ПРИРОДНИЧО-
НАУКОВОЇ, ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ**

У статті розглядаються питання пошуку і впровадження інноваційних технологій, актуальність їх реалізації в навчальному процесі при підготовці фахівців. Акцентується увага на оптимізації формування клінічного мислення,

розширення і поліпшення навичок навчання, посилення індивідуального підходу до розвитку творчих здібностей фахівців з акцентом на їхню самостійну діяльність.

Ключові слова: інноваційні технології, реалізація в навчальному процесі, підготовка спеціалістів, телемедицина, дистанційне навчання.

В статье рассматриваются вопросы поиска и внедрения инновационных технологий, актуальность их реализации в учебном процессе при подготовке специалистов.

Акцентируется внимание на оптимизацию формирования клинического мышления, расширения и улучшения навыков обучения, усиление индивидуального подхода к развитию творческих способностей специалистов с упором на их самостоятельную деятельность.

Ключевые слова: инновационные технологии, реализация в учебном процессе, подготовка специалистов, телемедицина, дистанционное обучение.

The article deals with the search and implementation of innovative technologies, relevance of their implementation in the education of specialists. The attention focuses on optimizing of the development of clinical thinking, expounding and improving learning skills, enhancing an individual approach to the development of creative abilities of professionals with a focus on their own activities.

Key words: innovative technology, implementation in the education, education of specialists, telemedicine, distance learning.

Вступ. Сучасний етап професійної медичної підготовки характеризується значним збільшенням обсягів, темпів і складності засвоєння навчального матеріалу. З огляду на те, що з кожним роком збільшується кількість іноземних студентів, перед викладачем постає кілька питань, вирішення яких сприятиме підвищенню якості підготовки іноземних студентів та рейтингу вітчизняних медичних вишів на міжнародній арені.

Високий рівень професійної підготовки, в першу чергу, досягається шляхом якісної підготовки відповідного кадрового складу фахівців, що орієнтовані на високі стандарти педагогічної праці. На другому місці – мотивація до активних дій того, хто навчається, що спрямоване на опанування фаху. Тобто, будь-який навчальний процес вимагає творчої діяльності й того, хто навчається, і того, хто навчає.

Якщо скласти мультимедійну модель освітньої системи майбутнього, то провідною метою залишаються:

- Здобуття найкращих предметних знань;
- Пошук і використання найефективніших методів прискореного навчання;
- Залучення до співпраці експертів мультимедійних технологій;
- Максимальне спрощення передавання інформації;
- Запровадження внутрішньої комп'ютерної мережі в кожній установі [2, с.91].

У зв'язку з тим, що протягом останнього десятиліття світова медична освіта зазнала істотної трансформації від традиційної до орієнтованої на особистість студента, українська система медичної освіти потребує оновлення державних стандартів. Нині перед викладачами вищих медичних навчальних закладів постала проблема вдосконалення підготовки фахівця, становлення його як професіонала, який не лише глибоко знає комплекс предметів, а й володіє методами самовдосконалення, підвищення рівня своїх знань, навичок [1, с.86].

Досить важливою складовою навчання є контроль, за умов правильного використання він може сприяти досягненню поставленої мети. Контроль спонукає студентів до самостійного позааудиторного вивчення предмета й активної участі в навчальному процесі.

Основна частина. Дистанційне навчання – це нова форма навчання, яка відрізняється від звичних форм очного і заочного навчання. Вона припускає дещо інші засоби, методи й організацію форми навчання, інший вид взаємодії викладачів і студентів та студентів між собою.

Слід зазначити, що ця система саме у медичних вищих навчальних закладах має певну специфіку й особливість, яка полягає в тому, що така форма навчання може виступати лише в ролі допоміжної, а не альтернативної, яка б замінила повністю очну чи заочну.

У рамках дистанційного навчання особливо ефективна телемедицина. Саме до її можливостей належать проведення телеконференцій (або відеоконференцій) у режимі on line, робота з інтерактивними навчальними серверами Інтернет, джерелами інформації з ресурсів Інтернет та інших комп'ютерних мереж.

Термін «телемедицина» походить від грецького слова «tele» (дистанція) і латинського «meder» (вилікувати) і позначає галузь медицини, що використовує телекомунікаційні й електронні інформаційні технології з метою забезпечення медичної допомоги на відстані. Завдання телемедицини – надання якісної медичної допомоги будь-якій особі незалежно від місця її перебування і соціального становища.

Предмет телемедицини – передача шляхом телекомунікацій та комп'ютерних технологій усіх видів медичної інформації між віддаленими один від одного пунктами (описання історії хвороби, вид зображення ендоскопічної та УЗД – картини, рентгенівських, комп'ютерних і МРТ-знімків, мікроскопічних мазків, даних лабораторних аналізів тощо).

Такі сучасні програмні засоби та методи роботи дають можливість вирішувати по-новому і педагогічні задачі. Отриманий досвід застосування телекомунікацій у різних сферах навчання продемонстрував, що цей вид інформаційних технологій значно розширює наші можливості, зокрема дозволяє організовувати різного роду спільні дослідницькі роботи студентів, викладачів, науковців із різних вищих навчальних закладів, наукових і навчальних центрів, розвивати вміння здобувати інформацію з різноманітних джерел, обробляти її за допомогою найсучасніших комп'ютерних технологій.

Науково-технічний прогрес став запорукою того, що за останні роки дистанційна медична освіта швидкими темпами розвивається в Україні.

Поміж тим, не тільки одночасний огляд хворого, а також відеозапис огляду дозволяє у віддалений період вивчати ті особливості, які можуть бути не враховані на первинному огляді [4, с. 85].

Виникла необхідність створювати такі дидактичні умови, які б змінювали мотивацію навчання на краще. Основа психологічної теорії навчання – це активна пізнавальна діяльність студента, що приводить до формування вміння творчо мислити, використовуючи здобуті в процесі діяльності професійні компетенції.

Втілення ідей компетентного підходу в українській освіті зумовлено процесами інтеграції світової економіки і європейської системи вищої освіти, зміною освітньої парадигми, всеосяжністю поняття «компетентний підхід», державними регламентуючими документами.

Визначення поняття «компетенція» окреслює його як коло запитань, явищ, у яких особа володіє авторитетністю, пізнанням, досвідом, а «компетентність» – як глибоке досконале знання явища, виконаної роботи, способів і матеріалів досягнення поставлених цілей, а також наявність відповідних умінь і навичок.

Ознайомлення з дисципліною починається з мотивації студентів, шляхом обговорення щоденної лікарської практики – які навички і вміння потрібні лікарю в рутинній, повсякденній праці.

Активне навчання відрізняється від звичайного навчання тим, що активізація мислення студентів відбувається шляхом формування спеціальних умов, які сприяють активізації, незважаючи на бажання людей, які навчаються. Крім того, важливою умовою активних освітніх форм є стійкість та неперервність мислення учасників за допомогою подовження часу активного включення або за допомогою спонтанної, але дуже глибокої роботи думки, що дозволяє зберігати активність протягом деякого часу в перерві між активною роботою [5, с.22].

У навчально-виховному процесі сучасної вищої школи широко використовуються такі методи активного навчання: проблемний, діалоговий, ігровий, дослідницький, модульний, опорних сигналів, критичних ситуацій, автоматизованого навчання та т. ін. Ці й інші методи активного навчання діляться на дві групи: а) імітаційні; б) не імітаційні. Імітаційні методи поділяються на ігрові та неігрові. Сюди також включають науково-дослідницьку роботу студентів, виробничу практику та інші.

Використовуються види лекцій: вступна, лекція-інформація, оглядова, проблемна, лекція-візуалізація, бінарна, лекція із заздалегідь запланованими помилками, лекція-конференція, лекція-консультація.

Унаслідок пошуку нових можливостей реалізації відомого в дидактиці принципу наочності, зміст якого змінюється під впливом даних психолого-педагогічної науки, форм і методів активного навчання, в останні роки на кафедрі виклад лекційного матеріалу проводиться у вигляді лекції-візуалізації. На користь цього типу подачі лекційного матеріалу свідчить те, що здатність перетворювати усну та письмову інформацію у візуальну форму є професійно важливою якістю всіх фахівців.

Підготовка лекції – візуалізації полягає в перекодуванні, переконструюванні навчальної інформації з даної теми у візуальну форму для подання студентам за допомогою технічних засобів навчання – комп'ютерів і мультимедійного проектора.

Працюючи в невеликій групі, студенти не тільки вдосконалюють практичні навички (пальпація, перкусія, аускультация) при обстеженні дихальної, серцево-судинної та інших систем організму, а спільно пишуть фрагмент історії хвороби, навчаються один у одного. У них формуються навички спільної роботи в команді, навички публічних виступів, а також почуття відповідальності за навчальний процес.

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що активізація процесу навчання студентів сприяє формуванню самостійного мислення [3, с. 142], власних поглядів і думок, дозволяє чітко орієнтуватися в стрімкому потоці наукової, політичної та економічної інформації, аналізувати все різноманіття фактів і явищ у повсякденному житті, дозволяє студентам виробити активну життєву позицію.

Висновки. Отже, діапазон можливостей для вдосконалення практичної підготовки студентів у медичному виші цілком достатній, а раціональне

застосування різних засобів оптимізації навчального процесу сприятиме випуску фахівців, підготовлених до професійної діяльності. Нові інформаційні технології дозволяють не просто підвищити рівень підготовки фахівців-медиків, а й оптимізувати спільну роботу вищих навчальних медичних закладів із закладами практичної охорони здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Глазунов О. А. Применение инновационных технологий в педагогическом процессе кафедры стоматологии ФПО ГУ «ДМА МЗ Украины» / О. А. Глазунов, В. И. Фесенко // Вісник стоматології. – 2014. – № 4. – С. 86 – 88.
2. Зюзіна Л. С. Використання інноваційних методик викладання пропедевтичної педіатрії в навчанні студентів-іноземців / Л. С. Зюзіна, Г. М. Траверсе, Т. І. Мизгіна // Перинатология и педиатрия. – 2012. – № 3. – С. 91 – 92.
3. Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів / Л. Г. Селіхова, М. С. Расін, О. А. Борзих [та ін.] // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів : навчально-наукова конф. з міжнар. участю : тези доп. – Полтава, 2017. – С. 142 – 144.
4. Толстанов О. К. Іноваційні технології дистанційного післядипломного навчання / О. К. Толстанов, В. Ф. Рибальченко, П. С. Русак // Хірургія дитячого віку. – 2011. – Т. VIII, № 3. – С. 85–86.
5. Підготовка лікарів-стоматологів з позицій освітнього простору ХХІ сторіччя / І. П. Кайдашев, М. С. Расін, Л. Г. Селіхова [та ін.] // Проблемы экологии и медицины. – 2015. – Т. 19, № 5-6. – С. 22 – 23.

УДК 37.018.43 : 37.091.33]-057.875-048.34

Сидоренко О. В., Пряхін О. Р., Денисенко О. М.

Запорізький державний медичний університет

ДИСТАНЦІЙНА СКЛАДОВА ЗМІСТУ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

У статті розглядаються можливості модернізації навчального процесу заочної форми навчання за допомогою впровадження інформаційних і телекомунікаційних технологій. Ідеться про запровадження дистанційної форми освіти, зокрема курсів за вибором.

Ключові слова: заочна форма навчання, дистанційна освіта, вибіркові курси, академічна свобода, інноваційні форми навчання.

The article examines the possibilities of modernization of the educational process of part-time education through the introduction of information and telecommunication technologies. It is said about introduction of distance education, including elective courses.

Key words: part-time education, academic freedom, distance education, elective courses, innovative form of education.

В статье рассматриваются возможности модернизации учебного процесса заочной формы обучения с помощью внедрения информационных и телекоммуникационных технологий. Речь идет о внедрении дистанционной формы образования, в том числе курсов по выбору.

Ключевые слова: заочная форма образования, дистанционное образование, курсы за выбором, академическая свобода, инновационные формы обучения.

Протягом тривалого періоду, яким би реформам не піддавалася галузь освіти, затребуваною залишається заочна форма навчання при отриманні вищої